

“Un bar de poble, segons qui el mena, et permet descriure mons diferents”

Jérôme Ferrari (París, 1968), professor de filosofia a Abu Dhabi i anteriorment a Algèria i a Còrsega, d'on prové la seva família, va obtenir el premi Goncourt l'any passat amb la novel·la que RBA li acaba de traduir, *El sermó de la caiguda de Roma*.

—Què vàreu tenir primer entre mans, els sermons de sant Agustí, com el de la caiguda de Roma, o el bar d'una vila marinera de Còrsega que menen els dos nois protagonistes després d'abandonar els estudis de filosofia?

—Tot a l'hora. La meua manera de fer consisteix a agafar molts elements diversos que es presenten al mateix temps i, després, implicar-los els uns amb els altres. Però si cal precisar quin va ser el primer element, és la trobada amb una frase d'un sermó de sant Agustí, la que he col·locat a l'epígraf. Aquesta frase provoca el projecte literari i per això el títol surt de sant Agustí i no pas del bar.

—El món de l'illa és crepuscular. Sembla un món sense futur, habitat per persones que no tenen ideals ni il·lusions, limitades a salvar un bar amb problemes.

—A la novel·la veiem dos fets històrics o sociològics de Còrsega que són efectivament molt crepusculars. El primer és la fi de la guerra del 14, que va deixar l'illa exhausta, sense força i que va marcar clarament la fi d'un món. L'única solució que els quedava a la gent era anar-se'n. Per això trobem un percentatge enorme de corsos a l'exèrcit i a l'administració colonial. El segon fet és l'aparició del turisme, que fa que la vida s'hi concentri a l'estiu.

—El bar és també un món específic, i un món que canvia segons qui el mena.

—És veritat. El bar, centre de la vida del poble, és diferent segons qui se n'ocupa. La idea que amb un petit espai pots descriure mons diferents m'atreia molt. I la que no pots diferenciar el camí de l'èxit del del fracàs, encara m'atreia més. Perquè he fet que no es pugui detectar en quin moment les coses comencen a espatllar-se, no pas perquè el tombant estigui amagat sinó perquè en un cert sentit són les mateixes raons que fan que les coses rutllin les que faran que s'espatllin, com si el fracàs estigués escrit dins de l'èxit.

JÉRÔME FERRARI
Jérôme Ferrari va obtenir el premi Goncourt del 2012 amb la novel·la *El sermó de la caiguda de Roma* (RBA).

—Com en una editorial, que no saps que t'enfones quan ja fa temps que has començat a enfonsar-te i no hi ha salvació.

—Sí. La qüestió és una figura recurrent a la novel·la, només es veuen els efectes però no quan les coses comencen a espatllar-se. En la història, passa igual. Per exemple, la caiguda de l'Imperi romà no correspon pas a un gran esdeveniment. La conquesta de Roma per Amarió no va tenir pas conseqüències immediates. I, més recentment, el món de l'Est no es desfà pas per un fet espectacular, sinó que sembla que caigui pel seu propi pes.

—El bar, per a la persona que el mena, pot ser un camí de perdició o bé un camí de salvació.

—És concebut com un lloc tòxic, capaç de transformar la gent que se n'ocupa.

—Veig que intenteu posar-vos dins de la pell de les persones, i descriure així quines sensacions tenen a cada moment.

—Sí. No és una novel·la psicològica. Perquè, efectivament, el cos té més importància que l'esperit, a la novel·la, i no és un atzar que hagi volgut que el personatge fos hipocondríac, on la vida del cos escapa a la voluntat, qüestió molt important a la novel·la. I després, l'he escrit com el relat d'una sèrie d'esdeveniments que tenen una lògica pròpia i una lògica que supera el que volen o desitgen els personatges.

—Per això, suposo, aquesta frase llarga sinuosa, que permet veure i sentir alhora el que veuen i senten els personatges.

—En efecte. No és, però, una frase premeditada, no la vaig pas pensar. Surt de la intenció de crear un flux continu que no s'hauria aconseguit amb frases tallades.

—Heu viscut en diversos països. Com a cors, us sentiu desarrelat o cosmopolita?

—Desarrelat, ni pensar-ho, tot al contrari. El meu poble se m'apareix com el lloc al qual pertanyo. Penso que això de tenir un poble on tornes sempre és molt mediterrani. Tal com visc tens més possibilitats de ser cosmopolita. És un anar i tornar constant. Els viatges són sempre provisionals.

Lluís Bonada